

Andreja Peklar

VZPOREDNOST SVETOV

Junij je zame najlepši mesec. Morda zato, ker sem takrat vstopila v ta svet. Travniki so polni rožnatih petelinčkov, modrih zvončnic, bobkov, cigančkov in marjetic. Žužnjanje žuželk in razkošni vonj potonik in turških nageljnov me vsako leto odpelje v otroštvo. In ta prva občutja povezanosti z naravo so se hitro razširila v neskončno število zgodb in podob iz knjig in tistih z oblakov na nebu. Na mizo pred velikim oknom babičine kuhinje in risanje. Papir in suhe barvice v veliki kovinski škatli s podobo Dubrovnika. Rišem in rišem. Ko barvica postane tako majčkена, da je moji prsti ne morejo več držati v rokah, jo vtaknem v čudovit izum – lesen podaljšek s kovinskim obročkom. In barvica spet pušča svoje pisane sledi.

Ta spontana potreba po risanju in slikanju je rasla naprej. Imela sem veliko srečo in privilegij, da sem skozi vrsto let imela priložnost to uresničevati v kamniški likovni skupini. Srečevali smo se v prostornem ateljeju nad galerijo Mihe Maleša, kjer sem prebila veliko svojega »prostega« časa. Najlepšega časa.

Kot sem takrat potepanje po gozdu, potolčena umazana kolena, branje, risanje doživljala kot del celote, tako v odraslosti doživljam povezanost svojega dela in poklica z ostalimi platmi življenja. Meja med poklicnim in zasebnim preprosto ne obstaja več, te delitve si niti ne znam čisto dobro predstavljati. In če dobro pomislim, si tega niti ne želim. Moje delo me spremlja ves čas. Nimam določenega urnika, razmejitve med delom in prostim časom. Ko se vozim s kolesom ali avtom, ko gledam film, ko se sprehajam, kuham, pijem kavo, ves čas se vrti »motorček« v moji glavi, ki se slej ko prej dotakne mojega poklica. Zares delam pa najraje zvečer in ponoči, ko se vse okrog mene umiri. Takrat najhitreje vzpostavim stik s problemom, ki ga obravnavam. Velikokrat delam ob glasbi, zelo različni, odvisno od občutij, ki ustrezajo nastajajoči knjigi. Poslušam jo v neskončnost, kot nekakšno mantro, ki me vodi v drugi svet. Kot bi hodila po tem svetu nekako vzporedno v dveh realnostih, ki obstajata druga ob drugi. Vznemirja me ta vzporednost večih svetov, ta prehod na drugo stran zrcala. Sprememba zornih kotov obeh resničnosti.

Zgodnja jesen. Koper. Loža. Vroča čokolada. Iz zvočnikov se sliši Vivaldi. Gledam kip na obzidju Pretorske palače. Za njim pariško modro nebo. Pojavi se slika. In iz nje se razvije zgodba o Varuhu. Deset let je potreboval, da je oživel, ali pa sem deset let potrebovala jaz ...

Včasih me pritegne podoba, oblika v naravi ali stik dveh barv. Zanimiv detajl oblike, ki me nagovori in sproži tok misli. Včasih se razvije v sliko in iz nje spletem zgodbo. Drugič spet je to lahko naključna beseda, ki jo ujamem. Njen zven ali ritem

besedne zveze, ki določi ritem celotne zgodbe ali barvne lestvice ilustracij. Poskušam živeti tako, da sem ves čas čim bolj odprta za takšne »vdore«, da lovim signale, kot kakšna antena. Včasih to izgleda tako, da potem na cesti ne opazim znancev ali da se mi prismoji kosilo ... In ko ujamem signal, ga hitro zabeležim, narišem, fotografiram, da ne pobegne. Ta prvi stik me povsem prevzame in me potegne za seboj. Polno takšnih utrinkov se je nabralo – in potem zorijo. Nikoli čisto dobro ne vem, kateri bo prej na vrsti, včasih me preseneti in se poveže z drugimi, kot nekakšnimi koščki sestavljanke. Ta del »dela« je najlepši. Inkubacija. Najprej se dolgo kotali po moji glavi. Vizualiziram prizore, kompozicije, like, pletem zgodbe. Celoto knjige. Sprehajam se od dela k celoti in nazaj. In spet znova, naprej in nazaj, dokler se mi ne zazdi, da sem ujela pravo sliko celote. Ta faza domišljanja je največkrat precej dolgotrajna. In najtežje je, če naročnik najprej želi kakšno »vzorčno« ilustracijo. Ko je vzorčna ilustracija narejena, je seveda pol dela že skoraj opravljenega. Ko dobim občutek, da je predstava prava, se lotim materialnosti. Preizkušam barve, papirje, oblike glavnih likov. Včasih se mi zgodi, da imam na začetku povsem drugačno predstavo o tem, kako bi morala slikanica izgledati. Ko pa znova in znova berem, rišem, se lahko pot zaključi povsem na drugem koncu, v novih barvnih odnosih in kompozicijah. In potem začnem znova, drugače. Kot bi se mi odpirali novi in novi svetovi in vsak med njimi vodi v drugo smer in se širi. Brezkončno je in prav to je najlepše. Le čas je potreben za to, ogromno časa ...

In zakaj delam prav slikanice? Potreba po izražanju skozi slikanje in pisanje je del mene, odkar pomnim. Vendar dolgo časa tega nisem videla kot svoj poklic. Vleklo me je v socialne poklice. Kot osnovnošolka sem si dopisovala z neko gospo, ki je delovala v Zambiji. Povsem resno sem razmišljala o tem, da bi tudi sama odšla v Afriko ... Se borila proti krivicam, revščini, deprivilegiranosti. V tem sem videla smisel svojega obstoja, zdelo se mi je, da bi s tem delovanjem največ naredila za ta svet. Dokler nisem spoznala, da moram delati tisto, kar najbolj znam, da s tem najbolj pošteno upravičim svoje bivanje. In tako sem se odločila za sedanji poklic. V knjigah za otroke povezujem vse svoje ljubezni: branje, pisanje, slikanje. Z njimi želim nekako poplačati vse, kar sem prejela. Vse čudovite misli, knjige, slike, predmeti, glasba, izumi, gora izkušenj in spoznanj, ki so jih prednamci domislili namesto nas in nam jih prepustili, so neprecenljivo darilo. Do tega darila čutim veliko odgovornost in dolžnost, ki jo lahko povrnem le z ustvarjanjem svojih darov tako, da jih podarim naprej.

Otrok in knjiga 66 (2006)